

Ömer Seyfettinden Söz Ediyorum

– Ahmet AYAZ · 14 Haziran 2022

ÖMER SEYFETTİNDEN SÖZ EDİYORUM

Ahmet AYAZ

Gaziantep Güneş Gazetesi 16.6.2022

Ömer Seyfettini ilk okul 5. Sınıfta kaşığı 1. Orta okul 1. Sınıfta da kaşığı 2 hikayeleri ile tanıdım. İmkanım olsa da bütün hikaye kitaplarını okurum, oğluma, kızlarıma, torunlarıma da okuturum. O en büyük hikaye yazarlarımızdan birisidir. Şimdi aşağıya öz geçmişi alıyorum. Ömer Seyfettini ve bunun gibi değerleri hatırlatmamaz gerekir diye düşünüyorum.

28 Şubat 1884'te Gönen'de doğdu. 6 Mart 1920'de İstanbul'da henüz 36 yaşındayken yaşamını yitirdi.

Çağdaş Türk öykücülüğünün ile "Milli Edebiyat Akımı"nın kurucularından. Kafkas göçmenlerinden Yüzbaşı Ömer Şevki Bey'in oğlu.

Öğrenimine Gönen'de başladı. Babasının görevi nedeniyle sürekli yer değiştirmemeleri için annesiyle birlikte İstanbul'a gönderildi.

1892'de Aksaray'daki Mekteb-i Osmaniye'ye yazdırıldı. 1896'da Eyüp'teki Baytar Rüşdiyesi'ni bitirdi. Edirne Askeri İdadisi'nden sonra 1903'te İstanbul'da Mekteb-i Harbiye'den mezun oldu.

Mülazim (teğmen) rütbesiyle orduya katıldı.

İzmir Zabitan ve Efrat Mektebi'nde bir süre öğretmenlik yaptı.

1908'de merkezi Selanik'te olan 3'üncü Ordu'da görevlendirildi. 1911'da ordudan ayrıldı. Ama Balkan Savaşı çıkınca tekrar askere alındı. Sırp ve Yunan cephelerinde savaştı. Yanya Kalesi'nin savunması sırasında Yunanlılara esir düştü. Bir yıl süren tutsaklıktan sonra İstanbul'a döndü.

Kısa bir süre "Türk Sözü" dergisinin başyazarlığını yaptı.

1914'te Kabataş Lisesi'ne edebiyat öğretmeni olarak atandı. Ölümüne dek bu görevi sürdürdü.

Yazmaya Edirne'deki öğrenciliği sırasında başladı.

İlk şiiri "Hiss-i Müncehid" "Ömer" imzasıyla 1900'de "Mecmua-i Edebiye"de yayınlandı.

İlk öyküsü "İhtiyarın Tenezzühü" 1902'de Sabah gazetesinde yer aldı.

İzmir ve Makedonya'da görevliken yazdığı şiir, öykü ve makaleler çeşitli dergilerde çıktı.

Askerliğe ara verdiği dönemde ise yazıları "Rumeli" gazetesi ve çeşitli dergilerde yayınlandı.

Selanik'te yayınlanan "Genç Kalemler" dergisindeki yazılarıyla ünlendi. Derginin ikinci dizisinin ilk sayısında Nisan 1911'de yayınlanan "Yeni Lisan" başlıklı yazısı "Milli Edebiyat" akımının başlangıç bildirgesidir.

Yazılarında, yalın, halkın konuştuğu ve anladığı bir dil kullanmak gerektiğini savundu. Türkçe'nin kendi kurallarına uygun yazılmasını, Arapça ve Farsça sözcüklerden arındırılmasını istedi.

Milli Edebiyat akımının öncülüğünü Ziya Gökalp ve Ali Canip Yöntem'le birlikte sürdürdü.

1'inci Dünya Savaşı yıllarında "Yeni Mecmua"da yayınlanan öyküleriyle ününü iyice yaygınlaştırdı.

Öykülerini kişisel deneyimlerine, tarihsel olaylara ve halk geleneklerine dayandırdı. Günlük konuşma dilini kullanması, öykülerine canlı ve etkileyici bir özellik verdi. Çok değişik konular işledi. Bunları anlatırken yergiye, polemiğe, komik durumlara ve toplumsal yorumlara da yer verdi.

Ömer Seyfettin, olay ya da Maupassant tarzı öykücülüğün kurucu ismidir.

Öykülerinde büyük oranda realizm etkisinde olduğu görülmektedir.

Öykülerindeki kahramanlar için çok yönlü ve derin bir psikolojik çözümleme yapmamıştır.

Öykülerinde anlatımı daha etkili kılmak için efsanelerden, atasözlerinden, deyimlerden ve halk hikayelerinden sık sık faydalanır. Öyküleri genellikle sürpriz bir sonla bitmektedir.

Ölümünden sonra 1926'da öykülerini önce Ali Canip Yöntem derledi. Ardından Ahmet Halit Kitabevi 1936'da bir derleme yaptı.

1950'den sonra Şerif Hulusi, öykülerini yeniden gözden geçirip 10 cilt halinde yayınladı.

Romanları

Ashâb-ı Kehfimiz (1918) /Efruz Bey/ (1919)Yalnız Efe (1919)/
Risale Yarınki Turan Devleti/

Öyküleri

Acaba Ne İdi?/Acıklı Bir Hikâye/Aleko/ And/

Kaşığı/Aşk Dalgası/

Aşk ve Ayak Parmakları/Apandisit/ At/ Ayın Takdir/Ay Sonunda/Baharın Tesiri/

Bahar ve Kelebekler/Balkon/Başını Vermeyen/ Şehit/ Bekarlık Sultanlıktır/

Beyaz Lale/Beynamaz/ Birdenbire/

Binecek Şey/ Bir Hatıra/ Bir Hayır/

Bir Kayışın Tesiri/ Bir Temiz Havlu Uğruna/

Bir Vasiyetname/ Bit/ Bomba/ Büyücü/

Cesaret/ Çanakkale'den Sonra/ Çakmak/

Çirkinliğin Esrarı/ Dama Taşları/ Devletin Menfaat Uğruna/ Diyet/ Dünyanın Düzeni/Düşünme

Zamanı/ Eleğimsağma/

Elma/ Efruz Bey/ Falaka/ Ferman/ Fon Sadriştayn'ın Karısı/ Fon Sadriştayn'ın Oğlu/

Forsa/ Gizli Mâbed/ Gürültü/ Havyar/ Hafiften Bir Seda/ Horoz/ Hürriyet Bayrakları/ İffet/

İki Mebus/ İlk Cinayet/ İlk Düşen Ak/ İlk Namaz/İnsanlık ve Köpek/ İrtica Haberi/Kaç Yerde/ Kaşığı/

Kerâmet/ Kıskançlık/ Kızıl Elma Neresi?/ Koleksiyon/ Korkunç Bir Ceza/

Kumrular/ Kurbağa Duası/ Kurumuş Ağaçlar/

Külâh/ Kütük/ Lokanta Esrarı/ Makul Bir Dönüş/ Mehdi/ Mehmaemken/ Memlekete Mektup/ Mermer

Tezgâh/ Miras/ Muayene/

Muhteri/ Müjde/ Nakarat/ Namus/ Nasıl Kurtarmış?/ Nadan/ Nezle/Niçin Zengin Olmamış?/

Nişanlılar/ Nokta/ Öpücüğün İlkel Biçimi/ Pamuk İpliği/ Pembe İncili Kaftan/ Perili Köşk/ Pireler/ Primo

Türk Çocuğu/ Ruzname/ Rüşvet/ Rütbe/ Sivrisinek/ Şefkate İman/ Tarih Ezeli Bir Tekerrürdür/

Tavuklar/

Teke Tek/ Terakki/ Teselli/ Topuz/ Tos/

Tuhaf Bir Zulüm/ Tuğra/ Türbe/ Türkçe Reçete/ Uçurumun Kenarında/ Uzun Ömer/

Üç Nasihat/ Velinimet/ Vire/ Yalnız Efe/ Yeni Bir Hediye/ Yemin/ Yuf Borusu Seni Bekliyor/ Yüksek

Ökçeler/ Yüzakı/ Zeytin Ekmek/ Akşam Sefası/ Yiğit Çocuk/ Okul Çocuğu/ Bir Çocuk Aleko